

Den gåtfulla bronsåldern

Lärohandledning

Vision:

Ambitionen med Medix filmer är att fler elever ska uppfylla en större del av målen för årskursen. Alla elever har olika inlärningsstilar. Genom att tillhandahålla olika sorters instuderingsmaterial såsom film, powerpoints och instuderingsfrågor ökar möjligheterna till ett bättre resultat. Materialet är kopplat till läroplanen, Lgr 11.

Som lärare kan du välja det material som du tycker passar bäst i din undervisning. Väljer du att använda flera delar av materialet får eleverna också en repetition av ämnet vilket förstärker inläringen. Våra filmer är både kunskapskälla och inspiration för att gå vidare och söka kunskap i ämnet någon annanstans.

Basfrågor (besvaras i filmen)

Hur fick bronsåldern sitt namn?

Bronsåldern fick sitt namn av att man hittat redskap av brons från den tiden - stenåldern och järnåldern fick sina namn på samma sätt.

När människorna började använda brons gavs de nya möjligheter, vilka?

Man kunde nu göra vackra smycken och bättre verktyg. Under stenåldern var det framförallt sten man använde till verktygen.

Sverige ser annorlunda ut idag. På bronsåldern hade inte landet höjt sig så mycket efter istiden. Hur märktes det?

Haven och sjöarna bredde ut sig över områden som idag är land.

Det finns ingenting nedskrivet om bronsåldern. Hur har vi fått vår kunskap om hur människorna levde på den tiden?

Man har undersökt gravar från den tiden och hittat skelett, kläder och föremål. Även hållristningar visar hur människorna levde.

Filmens syfte:

- Levandegöra bronsåldern
- Berätta om hur människorna såg ut och levde
- Beskriva hur vi samlat kunskap om bronsåldern

Den gåtfulla bronsåldern

Lärohandledning

Basfrågor (forts.)

Vad gjorde man kläder av på bronsåldern?

Skinn och vävt tyg.

Alla hade bälten och spännen för att hålla klädedräkten på plats. Hur kunde man se skillnad på en fattig och en rik person på bronsåldern?

De rika började smycka sig. De hade till exempel spännen i brons.

Klimatet i Sverige var varmare på bronsåldern än idag. Ge exempel på ett djur och en växt som fanns här på den tiden som inte finns här idag.

Sköldpadda, vindruvor.

Vad kallas en person som arbetar med att leta efter och studera gamla föremål för att ge oss mer kunskap om gamla tider?

Arkeolog.

Hur kan vi veta att bronsåldersmänniskorna reste och träffade folk från andra länder?

Koppar och tenn som behövdes för att göra brons, fanns inte i Sverige, så vi vet att folk reste utomlands och handlade med metallerna med människor från hela Europa.

Vad dyrkade man som gudar under bronsåldern? Hur vet vi detta?

Solen, vattnet och naturen. Vi vet detta bland annat för att det beskrivs i hällristningar.

Många bronsåldersföremål har hittats i åkrar runt om i Sverige, där det låg sjöar på bronsålderns tid. Hur hamnade föremålen där?

Det var offergåvor som lades i vattnet när de offerades till gudarna.

Vad är det som är så märkligt med stengraven i Kivik, där fem barn finns begravda?

Barnen är begravda med 100 års mellanrum.

Den gåtfulla bronsåldern

Lärohandledning

Fördjupningsfrågor

Vad har man hittat från bronsåldern i närheten av där du bor?

Ta reda på vad man åt under bronsåldern.

Hur bor du och din familj? Jämför med hur familjerna levde på bronsåldern.

Varför tror du att människor i alla tider har haft ett behov av att dyrka gudar?

Hur tror du att människor upplevde åska på bronsåldern? Vad vet vi om varför det åskar, idag?

Hur tror du det kom sig att bronsåldersmänniskorna kunde ägna sig mer åt fåfånga än människorna under stenåldern?

Det växte fram en över och en underklass. Människorna hade tid att vara fåfånga.

Jämför stenåldern och bronsåldern – vilka är skillnaderna?

Under stenåldern använde man framförallt sten till sina verktyg, och under bronsåldern – brons. Handeln med omvärlden ökade under bronsåldern, husen blev annorlunda och människorna fick det något bättre ställt. Det vet vi eftersom vi har hittat smycken från bronsåldern, och för att många människor begravdes finare än under stenåldern.

Den gåtfulla bronsåldern

Lärohandledning

Arbeta vidare...

Modell

Gör en modell av en bronsåldersby i papper eller lera.

Mode-blogg

Skapa en bloggsida om mode, där du visar hur en bronsåldersflicka eller en bronsålderspojke såg ut och skriv om vad de hade på sig. Kika på olika mode-bloggar på Internet för att få idéer till hur din bloggsida ska se ut.

Bilderbok

Hitta på en historia om granhammars-mannen. Varför mördades han, och vem var hans mördare? Rita illustrationer till din berättelse.

Tidningsmakeri

Gör en tidnings sida som handlar om stengraven i Kivik. Varför begravdes de fem barnen där? Var de offer till gudarna, eller särskilt utvalda att få begravas i en särskilt fin grav? Sök information om hur en tidnings sida ser ut och arbeta med rubriker, ingresser, texter och bilder (fotografier eller tecknade bilder).

VANLIGA HISTORIEORD

arkeolog	en person som arbetar med att leta efter och studera gamla föremål för att ge oss mer kunskap om gamla tider	hällristning	symboler, figurer och bilder som höggs in i sten under forntiden
arkeologi	vetenskap baserad på fornfynd	landhöjning	landet höjer sig efter att ha pressats ned av isen under istiden
fornlämning / fornminne	lämningar efter människors verksamhet under forntiden	mystik	gåtfullhet
forntiden	stenåldern, bronsåldern och järnåldern	offergåva	en gåva till gudarna
historia	ordet kommer från grekiskan och betyder att undersöka, och att lära av undersökningen	ritual	en handling med symbolisk betydelse
hällkista	en rektangulär stenkammare eller gravbyggnad från forntiden	symbol	tecken, bild

